

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES

QUEIXA RELATIVA AL DRET AL MEDI AMBIENT (CONTAMINACIÓ ATMOSFÈRICA) VINCULADA A LA CONCENTRACIÓ *PAPANOELADA MOTERA*

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 23 de novembre de 2022, un representant de la plataforma veïnal va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què exposava el següent:

Està previst que el pròxim dia 18 de desembre de 2022, es produeixi l'activitat "Papanoelada Motera", que consisteix en centenars de motocicletes fent una ruta travessant el centre de Barcelona.

Es tracta d'una activitat que s'està duent a terme des de l'any 2016, i en algunes de les seves edicions han tingut el suport de la Guàrdia Urbana de Barcelona (GUB) i de l'Ajuntament.

L'acció es caracteritza per constants comportaments incívics i perillosos, com ara grans accelerades, derrapades i crema de rodes, provocant contaminació atmosfèrica i acústica.

Els carrers de la ciutat es converteixen en una mena de circuit de carreres, generant problemes de seguretat als vianants, i més tenint en compte la data de l'activitat, en la que hi ha una gran afluència de persones en l'espai públic, atesa la proximitat de les festes Nadalenques.

Hi ha evidències científiques i estudis que expliquen l'impacte per a la salut que genera aquest tipus de contaminació. En el context d'emergència climàtica, declarada per l'Ajuntament de Barcelona el dia 15 de gener de 2020, i a punt de rebre la sentència del Tribunal de Justícia de la Unió Europea per incomplir els límits legals de contaminació a la ciutat, resulta inacceptable que l'Ajuntament permeti una activitat d'aquest tipus a la ciutat.

Els danys que l'activitat causa a les persones, ha de ser motiu suficient per impedir que es dugui a terme aquella activitat amb vehicles contaminants.

Adjunten vídeos sobre altres edicions de l'activitat, que circulen per les xarxes socials.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Després d'examinar el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se a **l'Àrea de Prevenció i Seguretat i a la Regidoria d'Emergència Climàtica i Transició Ecològica** per tal de conèixer les intervencions realitzades en relació amb la queixa presentada.

El dia 2 de desembre de 2022, es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

El dia 13 de desembre de 2022, aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada a la **Regidoria d'Emergència Climàtica i Transició Ecològica**. L'escrit exposa el següent:

L'Ajuntament té constància de l'activitat "Papanoelada Motera". Es tracta d'un recorregut que va variant i, com que no té un recorregut determinat, no s'han realitzat mai mesuraments ambientals, ja que l'Ajuntament no té sonòmetres a tota la ciutat, i les estacions de la xarxa de mesures de qualitat ambiental estan ubicades per poder representar els nivells de contaminació ambiental de la ciutat, però no per mesurar fets puntuals de curta durada.

Inicialment, la ciutat va permetre l'activitat, però veient la repercussió concreta i el que era en realitat, l'any 2019 es va denegar el permís, amb un informe desfavorable de la GUB. L'any 2020 i 2021 no van demanar permís.

En tractar-se d'una activitat que passa per diferents districtes, normalment autoritza el districte que tingui més afectació de l'activitat (sigui perquè té l'arribada o la sortida, etc.). L'any 2019, la sortida i l'arribada era a l'Avinguda Reina Maria Cristina i, per tant, va ser el Districte de Sants-Montjuïc qui va denegar l'activitat.

Ara com ara, no s'ha rebut cap petició per realitzar l'activitat i, per tant, no podem resoldre sobre aquest tema. No obstant això, el que si podem manifestar és que una activitat d'aquestes característiques, amb una acumulació important de motos en un mateix entorn i moment, l'impacte ambiental per allí on es produeixi el recorregut, en el moment que aquest es desenvolupa pot ser força significatiu.

Concretament, l'elevada concentració de motocicletes, en el moment de pas, pot provocar un increment de més de 3 dB sobre el soroll de fons, increment que provoca importants molèsties acústiques atès que es tracta d'un soroll puntual però d'elevat nivell sonor. Aquests tipus de soroll tenen un major impacte i un nivell molt més alt de molèsties que altres sorolls de tipus continu.

L'informe, afegeix les següents consideracions en relació amb els aspectes de salut pública, de **l'Agència de Salut Pública de Barcelona**:

A la ciutat de Barcelona els impactes en salut de la contaminació de l'aire provoquen al voltant de 1.900 morts anuals, 1.100 casos nous d'asma infantil cada any i 170 casos nous de càncer de pulmó anuals. En el cas del soroll ambiental del trànsit de la ciutat, s'estima que més de 210.000 persones pateixen una molèstia intensa a causa del soroll i que més de 60.000 persones de Barcelona pateixen un trastorn greu del son degut al soroll. L'exposició continuada al soroll ambiental provinent del trànsit també és responsable d'uns 300 casos nous de malaltia isquèmica del cor cada any i de 30 morts per aquesta causa.

En aquest context, una activitat de concentració del trànsit rodat amb motocicletes suposarà un excés en les emissions de contaminants atmosfèrics i del soroll associat i implicarà un agreujament de la situació de contaminació de l'aire i acústica de la ciutat que ja de per si és complicada.

El dia 14 de desembre de 2022, aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada a **l'Àrea de Prevenció i Seguretat**. L'escrit exposa el següent:

Aquest any, a la Guàrdia Urbana de Barcelona (GUB) no els consta que s'hagi fet cap comunicació de manifestació, concentració o sol·licitud de permís d'ocupació de via pública, motiu pel qual la GUB no participa de la realització d'aquest esdeveniment. Segons les xarxes socials, està previst que facin el recorregut el diumenge 18 de desembre d'enguany.

Tot i això, en previsió que aquest acte es produeixi, la GUB adequa el seu servei prenent les mesures escaients per minimitzar l'impacte negatiu en la mobilitat de la ciutat i per tal de denunciar totes aquelles infraccions de les quals en tingui coneixement, sigui per observació pròpia o per la difusió d'imatges als mitjans de comunicació i xarxes.

Pel que fa a edicions anteriors d'aquesta marxa:

L'any 2017 la marxa la va comunicar Unlimited Racing Bike's, de la població de Sant Joan Despí. Es va acollir al dret de reunió. El motiu de la concentració de persones amb moto era "Contra el risc d'exclusió social dels nens i nenes". Es va comunicar a la Direcció General d'Administració de Seguretat (DGAS) del Departament d'Interior com a administració competent. L'activitat va tenir lloc el dia 17 de desembre, i l'assistència informada va ser d'unes 900 persones. La presència de la GUB va ser la del territori

afectat pel recorregut, que va ser bàsicament als districtes de Sants-Montjuïc, l'Eixample i Ciutat Vella.

L'any 2018 la GUB no té constància de comunicació a la DGAS. Segons va informar el comandament de la zona de la GUB, a l'av. Reina Maria Cristina va haver-hi una concentració de motos Pare Noel. L'assistència estimada va ser d'unes 5.000 motocicletes. Van fer un recorregut per la zona respectant les normes de trànsit. L'actuació de la GUB va ser la de vetllar pel compliment de les normes de circulació, la seguretat ciutadana i minimitzar qualsevol afectació a la ciutadania. El recorregut es va iniciar al voltant de les 17:30 hores i va finalitzar cap a les 19:45 hores.

L'any 2019, l'esdeveniment va tenir lloc el 15 de desembre. El recorregut, l'organitzador i el lema es va tornar a repetir. L'assistència va ser d'unes 3700 persones entre les 13:00 i les 19:00 hores. El dia 5 de desembre de 2019 es va emetre un comunicat als organitzadors amb el contingut següent:

Tenint en compte la coincidència d'actes d'aquest mateix dia (concert musical del grup Estopa, actes solidaris, cavalcada del Pare Noel i 3 concentracions més), es poden causar problemes de mobilitat en l'espai públic pel qual circularan, en aquestes dates tan concorregudes, incrementant molt els nivells d'emissions contaminants i el soroll.

Per tal motiu es considera aquest informe com a desfavorable, tot i que els organitzadors ja han retallat el recorregut per fer-ho menys impactant, excepte que es compleixen les següents indicacions:

A continuació **es donaven indicacions concretes que s'havien de complir durant l'itinerari per garantir la seguretat de les persones manifestants i de la resta de ciutadania**. A més, es recordava l'obligació de complir amb determinats preceptes de les Ordenances Municipals per evitar pertorbar la circulació de vehicles, així com l'obligació de disposar de llicència d'ús comú especial o d'ús privatiu per a la col·locació d'elements a la via pública.

El 18 de desembre de 2019 la GUB va realitzar un informe arran de la concentració/manifestació celebrada. A continuació es relacionen les indicacions d'especial interès que havien de complir els manifestants i la descripció del seu incompliment:

- 1. Indicació en matèria de seguretat viària i de mobilitat.** Els vehicles participants haurien de manifestar-se, sense pertorbar la circulació de vehicles en general, deixant les cruïlles lliures al trànsit transversal i especialment complint tant les normes de circulació de vehicles com la resta d'Ordenances Municipals.

Incompliments:

- La manifestació va dificultar la mobilitat de la resta d'usuaris. Es va tallar de forma intermitent el trànsit de la plaça Espanya, Gran Via sentit entrada ciutat i avinguda Paral·lel per poder donar sortida als manifestants.
- La Guàrdia Urbana es va veure obligada per motius de seguretat viària i mobilitat a establir punts de servei de regulació de trànsit a diversos punts. En concret, a 17 punts de la ciutat que es detallen a l'informe.
- Es van fer desviaments de trànsit per reduir l'impacte negatiu de la manifestació a la mobilitat en cinc punts de la ciutat.

2. Indicació pel que fa a l'ús de l'espai públic. L'Ordenança d'ús de les vies i els espais públics de Barcelona estableix en el seu article 2.2 que:

“Les activitats que es desenvolupin a la via pública no poden limitar els drets dels altres als usos generals, llevat que es disposi de llicència o concessió per l'ús comú especial o l'ús privatiu. Per aquest motiu, per a la col·locació de qualsevol material a la via pública (taules, tendals, tarimes, equips de so, etc.) cal la corresponent autorització de l'Ajuntament (districte competent).”

Incompliment. A les 12.30 hores es va aixecar l'acta d'inspecció LA64601, ja indicat amb anterioritat, per agents adscrits a la Unitat Territorial de Sants – Montjuic de la Guàrdia Urbana. Les ocupacions de via pública que havia fet l'organitzador no disposava de la preceptiva autorització del districte. La persona identificada i que va signar l'acta va ser el convocant de la manifestació. El convocant va mantenir instal·lades les carpes i wc's portàtils fins a les 18.30 hores.

3. Indicació sobre el servei d'ordre. Caldria establir el servei d'ordre adient per tal de garantir la seguretat dels manifestants i de la resta de ciutadans.

Incompliment. El servei d'ordre va ser del tot insuficient per mantenir la seguretat dels manifestants i vianants. Les motos van ocupar els passos de vianants de l'avinguda Rius i Taulet obligant la Guàrdia Urbana a regular el trànsit per evitar atropellaments. També van impedir la mobilitat dels vianants en els passos de l'avinguda Maria Cristina.

4. Indicació en matèria de contaminació atmosfèrica. Durant el decurs de l'esdeveniment, en arribar a les zones d'estacionament les motocicletes, haurien de romandre amb el motor apagat per tal d'evitar l'emissió de gasos

contaminants, així com un excés de sorolls nocius amb afectació a la ciutadania.

Incompliment. Molts dels motoristes no apagaven el motor, sinó que els mantenien encesos provocant els consegüents nivells de contaminació. Fins i tot, uns quants forçaven les marxades fent molt de soroll amb les consegüents molèsties per la resta de ciutadania.

- 5. Indicació en matèria de contaminació acústica.** En tot moment, els conductors participants haurien de realitzar una conducció eficient per tal d'evitar acceleracions brusques o senyals acústics innecessaris.

Incompliment. Com s'ha dit en el punt anterior alguns dels manifestants forçaven marxades de forma innecessària amb l'objectiu de fer soroll. També molts dels manifestants feien servir els senyals acústics sense cap necessitat amb la finalitat de contribuir a la "festa".

- 6. Indicació en matèria de mobilitat i seguretat viària.** Durant el decurs de la manifestació, els participants no haurien d'aturar-se fins a arribar al final, i en cap cas aturar-se a les cruïlles, per tal de mantenir la mobilitat i la seguretat viària.

Incompliment. Al Pas Sota Muralla van ocupar els dos carrils per motos aturades a plena calçada entre plaça Antoni Lopez i Juan de Borbón sense cap motiu que justifiqui aquesta ocupació.

Per tot el que s'ha exposat, es va considerar que l'organitzador havia incomplert diferents indicacions que havia descrit la GUB en el seu informe dirigit a la Direcció General d'Administració de Seguretat.

L'any 2020 no es va fer per motiu de la COVID-19.

L'any 2021 l'organitzador va ser Katana Riders. No va fer cap comunicat a la DGAS. Va haver-hi afectació al trànsit. Van participar uns 400 assistents i les patrulles de la GUB van ser les de la zona afectada. També va haver-hi presència de patrulles de Mossos d'Esquadra. No es té constància d'incidents ni de danys.

Pel que fa a l'edició de **la marxa prevista per aquest 2022**, s'haurà de valorar la intervenció de la GUB en funció del volum de persones assistents, als fets observats i als riscos generats.

La lliure circulació de persones per les vies i espais públics i el dret de manifestació són drets fonamentals recollits a la Constitució. La Llei Orgànica 9/1983, de 15 de juliol, reguladora del dret de reunió, estableix que **les reunions i manifestacions s'han de comunicar a l'autoritat governativa i només es poden prohibir quan existeixin raons fundades d'alteració de l'ordre públic, amb perill per les persones o béns.**

Pel que fa al lliure ús de les vies, l'Ordenança d'ús de les vies i els espais públics de Barcelona estableix en el seu article 2.2 que les activitats que es desenvolupin a la via pública no poden limitar els drets dels altres als usos generals, llevat que es disposi de llicència o concessió per l'ús comú especial o l'ús privatiu. Per aquest motiu, per a un ús intensiu cal la corresponent autorització de l'Ajuntament.

La GUB, en cas de detectar la col·locació de qualsevol material a la via pública (taules, tendals, tarimes, equips de so, etc.) sense l'autorització corresponent, procedirà a aixecar la corresponent acta de denúncia.

També l'article 73 preveu que en els supòsits de denúncies relacionades amb la seguretat ciutadana, la salubritat o la legislació de comerç, els agents de l'autoritat poden comissar els estris o el gènere objecte de la infracció que quedaran sota la custòdia municipal mentre sigui necessari per a la tramitació del procediment sancionador o, a manca d'aquest, mentre perdurin les circumstàncies que varen motivar el comís.

En qualsevol cas, es denunciaran els fets observats per les patrulles o pels mitjans audiovisuals i es prendran, si escau, les mesures cautelars que la normativa a aplicar prevegi segons les infraccions o els riscos detectats.

CONSIDERACIONS

1. Necessitat de comunicar la concentració a les autoritats competents

Tenint en compte les característiques de la concentració denominada "Papanoelada Motera", la Sindicatura considera que és susceptible de diversos tipus d'intervenció administrativa:

D'una banda, la **comunicació de l'esdeveniment com un acte subjecte al dret de reunió**. En aquest sentit, el dret de reunió i manifestació desenvolupat a la Llei orgànica 9/1983, de 15 de juliol, reguladora del dret de reunió (LODR), preveu que **la celebració de reunions en llocs de trànsit públic haurà de ser comunicada per escrit a l'autoritat governativa corresponent** pels organitzadors o promotors d'aquelles, amb una antelació de deu dies naturals, com a mínim (art.8). En el cas que

ens ocupa, cal comunicar la concentració a la Direcció General d'Administració de Seguretat (DGAS).

La DGAS, al seu torn, posa en coneixement de la GUB les sol·licituds rebudes i demana un informe de mobilitat i viabilitat dels recorreguts de la manifestació. La competència de l'Ajuntament de Barcelona, per tant, queda circumscrita a qüestions de mobilitat urbana i ordenació del trànsit.

La Sindicatura de Greuges, en data 12 de desembre de 2022, va realitzar una consulta a la DGAS i aquests van informar que, en aquella data, no s'havia comunicat la concentració.

D'altra banda, tenint en compte que s'està duent a terme des de l'any 2017, i que supera els límits acústics permesos, **seria susceptible d'autorització municipal per activitat excepcional**. En aquest punt, cal citar la Llei 16/2002, de 28 de juny, de protecció contra la contaminació acústica, segons la qual, mitjançant ordenances municipals, es podran tenir en compte les singularitats pròpies del municipi, com ara les activitats festives i culturals, i les que tenen un interès social, sempre que tinguin un cert arrelament (art. 21.3).

En compliment de la Llei 16/2002, l'Ordenança municipal de medi ambient estableix quins són els moments justificats d'excepcionalitat de la qualitat acústica, així com les condicions en què es poden sobrepassar els valors màxims d'aplicació general per a les activitats de lleure a l'aire lliure (art. 44.7.2).

L'Ordenança municipal disposa:

Les manifestacions populars a la via pública i en altres àmbits d'ús públics o privats a cel obert, com ara revetlles, festes tradicionals, fires, cercaviles, així com actes cívics, culturals, reivindicatius, esportius, recreatius excepcionals, fires d'atraccions, mítings i tots els altres que tinguin un caràcter semblant, han de disposar d'autorització municipal expressa, la qual assenyalarà les condicions que cal complir per minimitzar la possible incidència dels sorolls a la via pública segons la zona on tingui lloc. En tot cas, l'autorització municipal **assenyalarà l'horari permès i la limitació del nivell sonor** durant el període autoritzat.

Durant els anys que s'ha dut a terme la concentració de motoristes a Barcelona, els organitzadors només han comunicat al Departament d'Interior de la Generalitat la primera edició. En les següents, entre elles la prevista per al dia 18 de desembre de 2022, no consta que s'hagi comunicat l'activitat a les autoritats competents, autonòmiques ni municipals. Tot i això, la convocatòria de la concentració s'està realitzant a través de les xarxes socials i de l'anunci en algun mitjà de comunicació.

La Sindicatura de Greuges de Barcelona considera que la concentració de la "Papanoelada Motera", atès el nombre de persones participants en anteriors edicions i l'afectació que té la mobilitat i seguretat viària, el medi ambient i l'ús de l'espai públic, s'ha de comunicar a les autoritats competents.

En cas de no fer-ho, **les persones organitzadores de l'activitat estaran incomplint la normativa d'aplicació, alhora que obstaculitzaran les potestats de l'administració**, ja que dificultaran l'organització dels serveis públics, la imposició de criteris i límits per minimitzar l'impacte sobre els drets de la ciutadania, o la possibilitat de valorar la procedència de la concentració.

2. El dret de reunió i els seus límits

El dret de reunió està recollit a la Constitució espanyola (art. 21) en els termes següents:

1. Es reconeix el dret de reunió pacífica i sense armes. Per l'exercici d'aquest dret no caldrà autorització prèvia.
2. En els casos de reunions en llocs de trànsit públic i manifestacions, es demanarà comunicació prèvia a l'autoritat, que només podrà prohibir-la quan existeixin raons fundades d'alteració de l'ordre públic, amb perill per a les persones i els béns.

Ara bé, **tot i ser un dret fonamental no és un dret absolut o il·limitat**, sinó que, igual que la resta de drets fonamentals, té els seus límits. Concretament, **la limitació del dret de reunió/manifestació es pot produir quan aquest col·lideix amb altres drets reconeguts també per l'ordenament jurídic espanyol**, tal com assenyala la STC 2011/304713, de 12 de desembre de 2011 (recurs 6340/2010):

“En efecto, el derecho recogido en el art. 21 CE no es un derecho absoluto o ilimitado, sino que, al igual que los demás derechos fundamentales, puede verse sometido a ciertas modulaciones o límites, entre los que se encuentran tanto el específicamente previsto en el propio art. 21.2 CE –alteración del orden público con peligro para personas y bienes–, como aquellos otros que vienen impuestos por la necesidad de evitar que un ejercicio extralimitado del derecho pueda entrar en colisión con otros valores constitucionales (STC 42/2000, de 14 de febrero, FJ 2). Límites que, como recordábamos en la STC 195/2003, de 27 de octubre, (FJ 7), y todas las que allí se citan, **han de ser necesarios ‘para conseguir el fin perseguido debiendo atender a la proporcionalidad entre el sacrificio del derecho y la situación en la que se halla aquél a quien se impone... y, en todo caso, respetar su contenido esencial’.**”

3. Afectació de l'activitat sobre la seguretat viària, el dret a la mobilitat i el dret a l'espai públic

Tal com apunta l'informe facilitat per la GUB el 18 de desembre de 2019, en anteriors edicions de la marxa es van imposar una sèrie de mesures que els organitzadors i els participants en l'activitat no van complir.

Aquests incompliments van dificultar la mobilitat i l'ús de l'espai públic per part de la resta de persones usuàries de l'espai públic, van provocar alteracions al trànsit afectant la seguretat viària, i van posar en risc la seguretat dels manifestants i dels vianants.

Considerant aquests antecedents, és probable que, en l'edició convocada enguany, es produeixin els mateix tipus de trastorns al trànsit ordinari i al funcionament de la ciutat. Sobre aquesta qüestió, esdevé necessari recordar la jurisprudència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, a la STS 2002/37615, de 30 d'abril (recurs 626/2002), que estableix que:

“junto a los límites intrínsecos del derecho de reunión a los que hace referencia el artículo 21 de la CE, existen unos límites que podríamos denominar extrínsecos al derecho y derivados del respeto obligado a otros bienes constitucionales igualmente protegidos como derechos fundamentales, entre los que se encuentra el derecho de circulación del artículo 19 de la CE”.

4. Afectació de l'activitat sobre el dret a un medi ambient adequat i a la salut

La Constitució espanyola contempla el dret de totes les persones a gaudir d'un medi ambient adequat per al desenvolupament de la persona, així com el deure de conservar-lo (art. 45).

Barcelona és una ciutat compromesa amb la protecció del medi ambient. La Carta de drets de ciutadania reconeix el dret a un medi ambient de qualitat i un entorn urbà sostenible, que inclou el dret a viure en una ciutat respectuosa amb el medi ambient, lliure de residus i de contaminació atmosfèrica, acústica i lumínica. **El compliment d'aquest dret implica l'obligació municipal de vetllar pel control de totes les emissions perjudicials per al medi ambient i per a les persones.**

Com indica l'informe de la GUB de 18 de desembre de 2019, **l'activitat va incrementar els nivells de contaminació atmosfèrica habitual de la ciutat** a conseqüència de la concentració de milers de motos. Les motocicletes són una font generadora de gasos contaminants, entre els quals es troben l'hidrocarbur i el monòxid de carboni, que s'alliberen a l'atmosfera i que tenen una important afectació a la salut de la població, tal com s'ha apuntat en diversos estudis de l'Agència de Salut Pública de Barcelona.

L'informe municipal també constata que el 2019 es van produir conductes contràries a les indicacions de la GUB pel que fa als sorolls, que també **van augmentar els nivells habituals de contaminació acústica**, com forçar les marxades o fer ús excessiu de senyals acústics.

En aquest punt, convé recordar l'article 44.3 de l'Ordenança de Medi Ambient, que prohibeix utilitzar avisadors acústics si no és una emergència, així com forçar les marxades dels vehicles de motor produint sorolls molestos (mitjançant, per exemple, d'acceleracions innecessàries).

Aquesta Sindicatura no pot anticipar-se a saber quin serà el seguiment de la convocatòria d'enguany. Tanmateix, l'anàlisi de les dades facilitades per la GUB respecte edicions anteriors posa de manifest que el seguiment de la "Papanoelada" és habitualment massiu, ja que ha anat de 400 a 5.000 participants.

De manera que, amb tota probabilitat, es produirà un increment de la contaminació acústica i atmosfèrica a la ciutat de Barcelona si se celebra el dia previst la concentració de motos que ha estat convocada.

Cal tenir en compte la informació facilitada per l'Agència de Salut Pública de Barcelona, sobre la incidència de la contaminació atmosfèrica i acústica sobre la salut de la ciutadania. Segons l'informe, en el cas del soroll ambiental del trànsit de la ciutat, s'estima que més de 210.000 persones pateixen una molèstia intensa deguda al soroll i que més de 60.000 persones de Barcelona pateixen un trastorn greu del son a causa del soroll. L'exposició continuada al soroll ambiental provinent del trànsit també és responsable d'uns 300 casos nous de malaltia isquèmica del cor cada any i de 30 morts per aquesta causa.

En aquest punt, és convenient recordar el que estableix l'article XVIII de la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans de la Ciutat, que menciona el **principi de precaució com a mecanisme de protecció del dret al medi ambient**. En aquest sentit, la Carta indica la necessitat que les ciutats signatàries adoptin **polítiques de prevenció de la contaminació**, tant atmosfèrica com acústica.

D'acord amb aquest precepte, **la Sindicatura de Greuges considera pertinent que l'Ajuntament adopti mesures cautelars en aquest assumpte i impedeixi la celebració d'aquesta activitat per salvaguardar els diversos drets afectats.**

A la mateixa conclusió ens porta posar en connexió l'article 44.7.2 de l'Ordenança municipal de medi ambient urbà, amb l'article 11 de la Llei orgànica del dret de reunió, que preveu que **l'autoritat governamental pot requerir als organitzadors que adoptin mesures que garanteixin el desenvolupament pacífic de la manifestació, no únicament referides a la mobilitat, sinó també a altres aspectes que en puguin resultar afectats, com la contaminació acústica**. Aquesta interpretació creuada dels dos preceptes ens duu a concloure que, si en l'exercici del dret de reunió, es fa ús d'elements sonors, com és el cas objecte d'estudi, cal una autorització municipal d'excepcionalitat per superar els objectius ordinaris de qualitat acústica.

De fet, el TC, en Sentència núm. 193/2011, de 12 de desembre (Rec 6340/2010), es va referir precisament a **l'ús de megàfons o altres elements sorollosos més enllà dels decibels permesos per les ordenances**, i que poden anar en detriment de l'exercici d'altres drets també legítims de la resta de ciutadans.

El pronunciament judicial insisteix que **la imposició governativa del respecte a les ordenances en matèria de soroll no vulnera l'article 21 de la Constitució** (dret de reunió) perquè els límits imposats en les ordenances tendeixen a la preservació d'altres béns constitucionalment protegits, com són la conservació del medi ambient adequat per al desenvolupament de la persona (art. 45 Constitució) o la protecció de la salut davant la denominada contaminació acústica (art. 43 Constitució).

5. L'afectació de la "Papanoelada Motera" en l'ordre públic i en la planificació dels recursos municipals

Convé assenyalar que, segons la Llei 16/1991, de 10 de juliol, de les policies locals, la GUB té encomanada, entre d'altres, la funció de dur a terme les actuacions destinades a garantir la seguretat viària en el municipi (art. 11.I)

En el supòsit objecte d'estudi, **la manca de comunicació de la marxa impedeix als responsables municipals organitzar els recursos disponibles i dissenyar les mesures a aplicar per minimitzar l'impacte de l'activitat sobre l'espai públic i la ciutadania**. La improvisació obliga a utilitzar dispositius de serveis públics no programats, que poden afectar a l'atenció d'emergències i necessitats de la ciutadania o a altres activitats programades a la ciutat.

Convé recordar que els recursos policials no són il·limitats, i generalment són insuficients per atendre de forma adequada les necessitats de la població de Barcelona. Per tant, és imprescindible fer-ne una gestió eficient.

Sense anar més lluny, el dia que està prevista la "Papanoelada Motera" coincideix amb grans esdeveniments, com ara diversos actes associats a la Marató de TV3 o la celebració de la final del mundial de futbol 2022.

Per tot això, la Sindicatura de Greuges considera que cal que **l'Ajuntament prengui mesures per evitar que se celebri la "Papanoelada Motera", atesa l'afectació que han tingut altres edicions en la seguretat viària i els drets a la mobilitat, a un medi ambient adequat i a l'espai públic. Això és especialment important tenint en compte que les persones organitzadores s'inhibeixen de la seva obligació de comunicar l'acte**.

Si finalment tingués lloc la concentració malgrat no haver-la comunicat a l'autoritat competent, caldrà que la GUB actuï de manera eficaç, sancionant totes aquelles conductes infractores que es detectin.

També caldrà instar a la DGAS per tal que prengui les mesures adequades davant l'incompliment de l'organització de comunicar la concentració, així com de tots els incompliments que afectin l'ordre públic i a la seguretat ciutadana.

Finalment, en cas de celebrar-se l'activitat, aquesta Sindicatura considera necessari que l'Ajuntament prengui mesuraments de la contaminació per identificar si se superen els límits legalment previstos i pugui sancionar les persones organitzadores de l'esdeveniment.

6. Conclusió:

- Les persones organitzadores de la "Papanoelada Motera" no han comunicat la concentració a l'autoritat competent, la Direcció General d'Administració de Seguretat (DGAS). Per tant, si es duu a terme, estarien actuant amb manifest incompliment de la normativa d'aplicació.
- La manca de comunicació incideix en les potestats de les administracions que han d'intervenir, impeding la valoració sobre la procedència de la concentració, i la planificació dels recursos públics necessaris per atendre les afectacions a la mobilitat i a l'ordre públic.
- El dret fonamental de reunió té certes limitacions quan col·lideix amb altres valors constitucionalment protegits, com el dret de la ciutadania a la mobilitat, un medi ambient adequat i a la salut.
- En anteriors edicions de la concentració, s'han constatat afectacions a la seguretat viària, la mobilitat en la ciutat i l'ús de l'espai públic. En aquest sentit, s'han incomplert les instruccions que la GUB va dirigir als organitzadors de la concentració.

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta Municipal de Barcelona i el Reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió supervisar l'actuació de l'Administració Municipal. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'Ajuntament de Barcelona hauria de prendre MESURES CAUTELARS i impedir que tingui lloc la concentració "Papanoelada Motera" a la ciutat de Barcelona.**

Si no fos possible aconseguir aquest objectiu, caldrà ser molt rigorós amb els incompliments normatius de l'organització de la concentració i de les persones que hi participin.

Per tot el que s'ha exposat, aquesta Sindicatura emet la següent decisió:

- **Recomanar a l'Àrea de Prevenció i Seguretat** que adopti les mesures cautelars adients per impedir la marxa, i que comuniqui als organitzadors de la concentració "Papanoelada Motera" que no disposen d'autorització per tal que la concentració es realitzi en les vies urbanes de la ciutat.
- **Recomanar a l'Àrea de Prevenció i Seguretat** que, si finalment té lloc la concentració, insti a la Direcció General d'Administració de Seguretat per tal que prengui les mesures adequades davant l'incompliment de l'organització de comunicar l'activitat.
- **Recomanar a l'Àrea de Prevenció i Seguretat** que, si té lloc la concentració, actuï amb rigor davant els incompliments i les infraccions que detectin per part dels participants en la concentració.
- **Recomanar Regidoria d'Emergència Climàtica i Transició Ecològica**, que, si la concentració "Papanoelada motera" circula per les vies urbanes de la ciutat, es realitzin els mesuraments d'emissions, a fi d'actuar davant possibles incompliments de la normativa en aquesta matèria.
- **Recomanar a les persones organitzadores de l'activitat** que la desconvoquin, atesa l'afectació que amb tota probabilitat tindrà sobre la seguretat viària i els drets a la mobilitat, a un medi ambient adequat, a l'espai públic i a la salut.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.